

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki

Poświęcony sprawom miejscowym oraz

Zagłębia Dąbrowskiego.

Cena 3 kop.

CENA PRENUMERATY dla miejscowych i samiejscowych:	
Rocznie	Rb. 6.-
Półrocznie	3.-
Kwartalnie	1.50
Miesięcznie	50

Adres Redakcji i Administracji: Czestochowa Alja 11 78 88, telefon 78 80, skrytka pocztowa № 21, adres telegraficzny „Goniec-Czestochowa”. Redakcja otwarta tylko w dni powszednie od godz. 5-ej do 7-ej wieczorem. Administracja w dni powszednie do godz. 6-ej wieczorem, w niedziele i święta do godz. 11-ej rano. Recepty bez zaszczenia nie zwracaja się. Przesyłki i ogłoszenia w Czestochowie przyjmują wszystkie kragarnie.

CENA OGŁOSZEN:	
za jeden wiersz lub jego miejsce na I-szej stronie	80 k., na IV-ej 10 k.
Reklamy i Nekrologia za wiersz	20 k.
Nadczlano za wiersz	50 kop.
Ogłoszenia drobne po	3 kop. za wiersz

Czas odnowić prenumeratę na kwartał 2-gi.

Przejmnie prosimy Szanownych naszych Prenumeratorów, o nadsyłanie prenumeraty, gdyż w tym tylko wypadku możemy punktualnie rozpocząć wysyłkę pisma.
Szanownych Prenumeratorów nie mogących nadesłać należności w gotówce, z przyczyny nie przyjmowania pieniędzy na pocztach, prosimy nadsyłać ją w markach pocztowych listem poleconym.
Przyjaciół naszego pisma prosimy o zjednywanie nam prenumeratorów
Prosimy również o uregulowanie zaległości za kwartał I.

Reprezentantem „GONCA Czestochowskiego” na SOSNOWIEC I ZAGŁĘBIE DĄBROWSKIE jest
Wacław Badurski
(SOSNOWIEC, hotel „Warszawski”).

Reprezentację „Gonca Czestochowskiego” na ZAWIERCIE objęła księgarnia pani
Z. Hubickiej w Zawierciu,

Lekarz-Dentysta M. Grejniec
leczenie, plombowanie, wynoszenie zębów białym, zębów złoczonych bez podniebienia.
I Alja № 10, dom p. Rajcherowej.

Podziękowanie.
Czuję się zobowiązana, za pośrednictwem niniejszego pisma, złożyć publiczne podziękowanie **T-wu Ubezpieczeń** na życie **„L’urbaine”** za natychmiastowe wypłacenie kapitału z polisy № 32572, k. p. męża mego **Józefa Baltazara Proszowskiego**, jak również, głównemu Agentowi tegoż T-wa p. **H. M. Piotrkowskiemu**, za poczynność w tym względzie starania.
Częstochowa, dnia 16 kwietnia 1907 r.
Marja Proszowska.

Kalendarzyk.
D. 23 Kwietnia.
Imiona chrześcijańskie: Wojciecha B. M. jutro Fidelisa Kapuc. M.
Imiona słowiańskie: dziś Jerzego św. jutro Jaroslawa św.
Wschód słońca godz. 4 m. 56, zachód godz. 6 m. 55.
Przybyło dnia: 6 godzin 34 minut.
Wiadomości historyczne: 1295. Elekeja Władowski Łokietka na króla.—1616. Zgon Szekspira.—1904. Zgon Piotra Chmielowskiego.

W sprawie Macierzy.
J. E. Arcybiskup warszawski ks. Wincenty Popiel wydał świeżo do duchowieństwa okólnik, z którego poniżej przytaczamy ustęp, dotyczący Macierzy Szkolnej:
Brami on:
„Jedną z najwzrostniejszych potrzeb społecznych jest edukacja młodego pokolenia, a u nas była ona bardziej niż gdziekolwiek palącą ze względu na wyjątkowe warunki, w jakich kraj się do ostatnich czasów znajdował. Świadomy tego stanu rzeczy naród powołał do

da szkoły i szkółki i organizuje w nich nauczanie młodzieży.
Głównym przedmiotem w programie tych szkół oczywiście powinno być nauczanie religii i moralności, opartej na zasadach, podawanych przez Kościół św. katolicki. Bacznie zaś religijnym kierunkiem wychowania działań należy, z natury rzeczy, do tejże Instytucji Macierzy Szkolnej.
Owóż tu i owdzie dają się słyszeć głosy, że miejscowe kółka i zarządy szkółek nie dbają dostatecznie o zapewnienie dzieciom należytego wykładu religii. Uwvažając, że to są wypadki sporadyczne, wolimy polegać na oznajmieniu naczelnego zwierzchnika Macierzy, który sprawę tę z właściwej strony Nam przedstawił i prosił o wezwanie Szan. Duchowieństwa, aby chętnie podejmowało się nauczania katolicyzmu w Szkołach Macierzy.
Spełniamy z zadowoleniem to życzenie i zalecamy kapłanom, aby od tego obowiązku się nie uchylali i tem samem przyczyniali się do urobienia dusz dziecięcych na jedynie zbawczych zasadach wiary św. i moralności chrześcijańskiej, gdyż najskuteczniejsza nawet edukacja świecka, bez wpojenia w młodzież tych zasad, musi być jednostronna i niedostateczna.
Zobowiązujemy też kapłanów, aby w miarę, jak podejma się nauczania religii w szkołach Macierzy, ku czemu nie potrzeba żadnego specjalnego upoważnienia, składali Nam o tem w każdym wypadku raport, jako o sprawie najwyższej Nas obchodzącej. Chcemy również, aby każdy z kapłanów, o ileby się spotkał z jakimi przeszkodami lub utrudnieniami ze strony miejscowych kół Macierzy, przysyłał Nam dokładne o tem sprawozdania”.
Zarząd główny polskiej Macierzy Szkolnej rozesłał do zarządów okręgów i kół następujący okólnik:
„Do szanownych Zarządów okręgów i kół. Doszło do naszej wiadomości, że w niektórych szkołach Macierzy nauka religii dla uczniów wyznania rzymsko-katolickiego nie jest wykładana przez kapłanów tegoż wyznania.
Stosownie do naszej wielkiej tradycji, opartej na potrzebie duchowej naszego ludu, wskazano jest, ażeby wykład religii prowadzony był przez księży katolickich.
Z tego powodu mam zaszczyt uprzejmie prosić szanowane Zarządy okręgów i kół o zjednanie do nauki religii dla uczniów wyznania rzymsko-katolickiego kapłanów katolickich, o ile, to jest możliwe w danej miejscowości.
Jednocześnie nadmieniamy, że w danym wypadku nie zachodzą żadne przeszkody ze strony władz administracyjnych i naukowych, i że księża, podejmujący wykład religii, nie potrzebuja pozyskiwać pozwolenia władzy lub ją zawiadamiać i wogóle żadnej odpowiedzialności nie ulęgają”.

O robotniku polskim.
Dajcie więc naszym robotnikom wiedzę

stwórzcie im muzea narodowe, jakie mają Francuzi w Paryżu, gdzie każde rzemiosło, każdy zawód jest przedstawiony w okazach, od stanu pierwotnego aż do najwyższego rozwoju techniki i postawie im przy tych okazach rzeczoznawca profesora, a przedeiście się wszyscy, lecz robotnik polski, to nie bydlę, ani złodziej, lecz pracownik uczciwy, chętny i zdolny
Mało tego, on w swojej masie pokaże, jak dziś w swoich przedstawicielach za granicą i w kraju, ze on jest artystą, mistrzem i człowiekiem.
Żeby mnie nie pisałono o przesadę, porównani rzemieślników i robotników z innymi zawodami i sferami, które wszystko mają na swoje usługi, a jednak w porównaniu z robotnikami niżej stoją przy wypełnianiu swoich obowiązków. Jak się nasza młodzież inteligentna i uprzywilejowana uczyła dotychczas, wiemy wszyscy, proszę jej byt i warunki życiowe porównać z terminatorami.
A mimo to wbylnych robotników i rzemieślników znajduje się sporo.
Tylko robotnik, a szczególnie rzemieślnik nie ma żadnego uznania. Jak zrobi dobrze, to jego psi obowiązek bo za to mu płać, a jak zrobi źle, to stoją na straży cerberzy-majstrowie, którzy płhowni przez zwierzchników, lub co gorzej przez klientów, muszą z urzędu bronić interesów i przedsiębiorstwa i konsumentów, więc w tych razach otwierają się czelustacie iście piekielne i zięją, co prawda nie lawą i ogniem, ale przekleśtniami, które jednak rania i parzą dusze i serca wrażliwych jeszcze robotników.
Zdarza się także, że majster lub dyektor zdenerwowany wypoliczkował niejednego biedaka, który nawet nie sarkał i nie skrzył się, bo wiedział, że się omylił i zrobił źle.
Co prawda, często z głodu, wycieńczenia i niewyspania, a czasem i z głupoty, ale on rozumie, że to wszystko nie konsumenta, ani fabrykanta a nawet majstra obchodzić nie może, robota musi być wykonana dobrze.
Należy przestać beznymnie sądzić i wyklinać tych bohaterów życia, którzy w oclian rzućeni, przeszli przez piekło i niepaleni ogniem ofiary, idą wciąż jeszcze naprzód, choć szczęście dawno przed nimi uciekło, którzy bez lzy bratniej zdobywają każdy kęs chleba czarnego, każdą myśl jasną.
Stworzyć należy im przedwyszystkiem dom własny, gdzieby czuli się u siebie i tam ich nauczać, ale nie postuszeństwa i pokory, lecz sprawiedliwości, prawa i obowiązków względem siebie samego, bliźnich i kraju, a nie zbraknie dowodów, że nasz lud robotniczy—to człowiek w całym znaczeniu tego słowa.
A gdy rozwinięte pełnię sił swoich—dźwignie nie tylko siebie, ale i kraj cały z upadku i niedoli i wznieście imię Polski na szczyty dobrobytu, wolności i kultury.

Rocznica Poia
Lublin, 20 kwietnia, 1907.
Od rana plac Katedralny zaroł się od młodzieży różnego wieku.
Dziś w Warszawie polskie szkoły jubileuszowo

Wykonywa: pomniki, figury, portrety, ołtarze, roboty przy budowach kościół, jako też i każde roboty w zakresie rzemiosła i artystyki, od najwzrostniejszych do najwzrostniejszych pod względem artystycznego wykonania, ze wszystkich krajowych i zagranicznych nych prima materialów kamienia i drzewa. Dekoracje domów od reki modelowane i wszelkie roboty szkatułarskie. Zakład podejmuje się wykonywać roboty w miejscowościach najodleglejszych. Informacje, rysunki i kosztorysy na każde żądanie darmo. Easy przystępny

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamienniarzki Kruszyński i Proszowski w Czestochowie, Alja III dom własny.

